Бекітемін:
Оқу ісінің орынбасары: Г.Б.Боранбаева

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

«Ембі қаласының мектеп жанындағы интернаты бар № 7 ЖББОМ» КММ
Мектепалды «А» сыныбы
Жоспардың құрылу кезеңі **2024 жыл 29-02 қаңтар \\ ақпан**

Күн тәртібі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау Ойын арқылы оқыту, өмірлік маңызды қалыптастыру, бақылау, бала үні,	Ән салуға барамыз, (шеңбер бойымен жүреді) Досымызды табамыз. (тоқтайды) Сәлемет пе! Мине, мен! (қолдарын екі жаққа сермейді) Достың енді сенімен. (көршілерімен қол алысады) Ризамын, ризамын бүтінге! Ризамын, ризамын қазірге! Ризамын, ризамын достарыма! Ризамын, ризамын баршаға! **Әңгіме айту**	Аспан ашық болсын, Күн қайырлы болсын, Күн шуақты болсын, Шаттыққа толы болсын! Біз балдырған тең бақан, Дос құшағын кең ашқан. Тілегіміз әділдік. (Балалар қол ұстасып құшақтасады) **«Төртық сәлемдесу» жаттығуы.** Мақсаты: қарым-қатынас дағдыларын, топтық өзара әрекеттесу әдістерін дамыту, күйзелісті төмендету. Нұсқау: Қыс, көктем, жаз, күз белгілеріне қарай 4 топқа бөлінеміз. Әр топтың міндеті – мүмкін мен ишарат арқылы басқа топтарға сәлемдесу түрлерін ойлап, құрастыру.	Барлығымыз табиғатты сүйеміз, Үлкендердің сөзін ойға түйеміз. Денсаулықты әрқашанда сақтаймыз, Бейбіт өмір бақтамызға тілеймізі! **«Сәлемдесу» ойыны:** Қазір біз сендермен ойын ойнаймыз, қимылды тез жасауларын керек. «Бастаймыз» деген белгі берілгенде, мен қалай амандасу керек екенін айтамын, соңда сендер бір-бірлеріңмен тез-тез амандасасыңдар. Әр адаммен әртүрлі амандасасыңдар. Сонымен, көзбен... қолмен... иықпен... құлақпен... тіземен... мекпен... өкшемен... арқамен.	Біз әдепті баламыз, Біз ерекше боламыз, Қонақтарды көргенде, Сәлеметсіздерме! – деп Сәлемдесіп аламыз. Аманысыңба, асыл күн! Аманысыңба , асыл жер! Аманысыңба, көк аспан! Аманысыңба жан досым! Жылуыма жылу қос , міне менің қолым Әрбір күн – тәнертеңнен басталады. Біз ойнауға тиісміз. Бұл үшін мен келесіні ұсынамын – мен сендерге көрсетемін, - ашық сендер менің артымнан қайталайсыңдар «кобелек» жаттығуы. Таңертең көбелек оянды, тартылды, Қанаттарын бұлғады, терең тыныс алды, Аязға айналып, барлығына күлін, Қайта гүлінде оралды.	Қайырымды жандар айнала, Шеңберге келсін жайлана. Жалықпастан қайта біз, Махаббат сөзін айтамыз. Сүйеміз барлық әлемді, Әлемдегі бар елді. Бақытымыз осы біз Қасымызда досымыз! **«Мейірімді сөздер» ойыны.** Жүргізуші:Сендер бүгін қызықты көп нәрсені білдіңдер деп ойлаймын. Балалар да үлкендерде өздерін мақтағанды ұнатады. Осыған байланысты мен сендерге бір ойынды ұсынамын, бұл ойын барысында сендер бір-біріне көптеген жақсы сөздер және мақтаулар айтасыңдар. Барлықтарың бір үлкен шеңбер құрып тұрыңдар.
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Кеңес: Баланың міндетті түрде өздігінен орындайтын жұмыстары болуы қажет. Сіз тек осы жұмыстардың орындалуын қадағалауыңыз керек.	Мейлі қаншалықты тиянақты әрі жылдам орындасаңызда, балаға жүктелген жұмыстарды өзіңіз орындауға тырыспаңыз.	Бала кішкентайынан бастан ата-анасын, үлкендерді, жақындарын сыйлау керектігін білу тиіс.	Ешқашанда баланың икемсіздігін күлкіге айналдырып және де қорқыныштарына күлменіз. Қайта керісінше баланың қорқыныштарын бірге шешіп сенімді қарым-қатынас орнатыңыз.	Әңгімелесу: Ата-анаңы, туған туыстарын, жасы үлкендерді сыйлап, құрмет тұтуға үйрету. Баланың тәртібі жайлы сөйлесу.
Балалардың дербес әрекеті (бояу қиюмен ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**«Кесте бойынша ойын»** **Мақсаты:**Балалар білетін ертегілерін есіне түсіру арқылы тіл байлығын дамыту. Аталған ертегілердің мазмұнын, атын және 10-ға дейін санай білу. Балаларды тапқырлыққа, зейінді болуға тәрбиелейді. **Ойынның барысы:** Үстел-үстіне ертегілер бейнеленген және оны сандармен белгіленген кестені жайып қояды. Ойынға 2 немесе 3 бала қатысады. Кесте бойынша белгіні қою отырып, санды және ертегінің атын айтады. Осылай келесі бала	**Ұлттық ойын** **«Асық ойыны»** Ойын шарты: Әр топтың алдына асықтарды тастаймыз . Бұл ойында асықты кім көп құлатса сол топ жеңеді .	**«Қазақтың ұлттық бас киімдері ер адамға, әйел адамдарға арналған»** Мақсаты: Ұлттық бас киім түрлерінің атын білу, оларды айыра білу, оларды қашан, қайда, қай кезде киетінін білу, жеке-жеке топтастыру, тапқырлыққа, шапшаңдыққа баулу. Ойын шарты: балаларға бас киімдердің аттарын атай білу, оларды айырып топтастыру, қай мезгілге немесе қайда киетінін білу, айту. Ол сөздерге қатыстырып, сөйлем құрайды. Қыз бала мен ер адам бас киімдерін жеке-жеке топтастырадыСәукеле-саукеле (қыз балаларға арналған бас киім)	**«Ұлттық аспаптар»** Мақсаты: Ұлттық аспаптарымыздың атауларын білуге, оларды айыра білу, ұлттық құндылықтарымыз туралы білімдерін көтеру. Көрнекілік: ұлттық аспаптардың түрлері (әса таяқ, сыбызғы, шаң қобыз, домбыра, қобыз, жетіген) Ойын шарты: балаларға аспаптардың аттарын атай білу, оларды айырып топтастыру. Ол сөздерге қатыстырып, сөйлем құрайды.	**«Сол жақ па, оң жақ па?»** Ойын шарты: Балалардың (не педагогтың) алдында сандар және ойыншықтар тұрады. Тәрбиеші бір санды көрсеткенде, бала төменгі сызыққа соншы шырша қою керек. — Барлығы неше шырша? Қай ойыншық жоғарыда тұр? (сақырауқұлақ) Ал, қай ойыншық төменде тұр? (шырша)

	ойнайды.				
Жаттығулар кешені	«1» дегенде екі қолды жоғары көтеру «2» дегенде аяқтың ұшына қолды тигізу, «3, 4» дегенде саусақтарды айқастырып төменнен-жоғары қарай жартылай шеңбер жасау.	«1, 2» дегенде сол қолмен, сол аяқты қарама-қарсы бағытта сермеу,«3, 4» дегенде оң қолмен,оң аяқты қарама қарсы бағытта сермеу, «5» дегенде қалыпты жағдай.	Алға, артқа, солға немесе оңға жүру. Осындай жаттығулардың арқасында бала тәрбиеге шырпауды үйренеді.	Бірге орманға барайық (шеңбер бойымен жүру). Біз саңырауқұлақтарды жинаймыз Осы уақыт аралығында біз ән айтамыз. Мен орманға достарымемен бірге келемін (жаяу). Мен саңырауқұлақтарды жинаймын (алға иілу). Жаңбыр тамшыдай жауды Саңырауқұлақтарды айналып өтпеді Ешді олар есті Біз оларды жинаймыз.	«Отырайық жүрелеп, Гүлді үзіп алайық. Орнымызбен түрегеп, Басқа гүлге барайық». —Қолымыз ықтан, алға, артқа есу (3 - 4 рет).
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Сопа»** - оң қолдың сұқ саусағын түзетіп, оны айналдыру керек. Сол қолдың сұқ саусағымен және екі қолдың сұқ саусақтарымен бір мерзімде осы қимылды (сопа) жасау керек. **«Ағаштардың тамырлары»** - қолдардың білезіктері қосылған, тарбиған саусақтары төменге түсірілген. **«Ағаштар»** - екі қолдың алаканын өзіне қаратып, көтеру керек, саусақтарды кеңінен ашу керек.	**«Карусель» жаттығуы.** Мақсаты: Қарым-қатынасты дамытуға арналады. Топ балалары 2-ге бөлінеді. 1-ші топ ішкі , 2-ші топ сыртқы топ болып бөлініп , екі шеңбер жасайды. Жетекшінің берген белгісі бойынша ішкі топ пен сыртқы топ бір-біріне қарсы тұрған адамдар бірігеді. Әрбір топқа кезекпе-кезек жетекші белгілі бір роль беру керек . Олардың тез арада сол рольді 2-3 минутта көрсету керек. Мысалы: сатушы-сатып алушы, мұғалім-оқушы, дәрігер-қаралушы, полиция-шофер, әке-бала, анасы-қызы. Бұл жаттығу әрбір адамның өзінің мінезін көңіл-күйін, қабілетін, өзгерте білу осы арқылы өзгелермен еркін араласу қабілетінің дамуына көмектеседі.	**«Ауызша волейбол» ойыны** Мақсаты: өзінде бар жақсы қасиеттерді бағалай білуге өзінің қасында жүрген адамдардың жақсы қасиеттерін білуге , бір-бірін терең түсінуге арналады. Доппы бір-біріне берген кезде балалар адамгершілік қасиеттер туралы айтулары керек. Мысалы, шыншылдық, мейірімділік, адамдық, адамгершілік, әділдік, кішіпейілдік, батылдық, ұстамдылық,жанашырлық.	**«Ұзын-қысқа»** Мақсаты: заттарды салыстыру, қысқасын табу, ұзынын атау. Ойынның құрал-жабдықтары: ұзын және қысқа жолақтар Ойын барысы: Балаларға ұзын және қысқа жолақтар беріледі. Балалар жолақтарды салыстырады. Үстіне қою әдісін қолданады. Ұзын жолақты атайды. Үстедің үстіне жолақтардың ішінен ұқсас жолақтарды табуға тырысады.	**«Дыбысты ұстау»** ойыны. Ойын ережелері: Біз таңдаған дыбыс,әлемді шарлап жүруге кетті деп балаларға айтамыз.Қазіргі кезде дыбыстың болмағандығынан,біз оны сөздерді басып әріптерімен ұстайтын боламыз.Бала сөзде дыбысты естіген бойда,ол қол соғу тіпс .(Дыбыс сәйбакқа,орманға,серуенге қыдырып шығады,сол себепті біз осы таңдырышен байланыстырамыз).Мысалы: «П» дыбысы хайуанаттар сәйбағына баруға шешті,онда көп жануарлар өмір сүреді екен.Мен оларды айтамын,ал сендер «П» дыбысын естіген кезде қол соғыңдар. Панда,попугай,бегемот т.б.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене шынықтыру** Өз-өзіне қызмет көрсету дағдылары Мектепке дейінгі топта өзіне-өзі қызмет көрсету еңбек түрінде дағды түрлері орта топқа қарағанда күрделенеді. Тәжірибе кезінде бұл топтағы балаға ең жақын тұрмыстық еңбекпен шұғылдануға көп көңіл бөлінеді. Бұл өте маңызды, себебі балада өзіне-өзі сенімділік пайда болады,үлкендерге көмектесін отырғандарын түсінеді, сонымен мектепке,өмірге қажетті күрделі	**Қоршаған ортамен таныстыру** **Киіз үй құрылысы** Кел балалар тұрайық, Үлкен шеңбер құрайық. Шаңырақты көтерік, Керегені құрайық. Уықтарды іліп, Шаңырақка қосылып. Қазақ үйді құрайық **Дидактикалық ойын «Киіз үй»** ойнатылады. Көтерілген шаңырақ (қолдарын жоғары көтереді) Уықтары шаншылып	**Көркем әдебиет** **Айтыс өнері** Төлдер айтысы. **Мақсаты:** Балалардың үй жануарлары туралы түсініктерін кеңейту. Торт- түлік мал төлдерінің аталуын және оларды ажырата білуге үйрету. Төлдерге қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу. **Жұмбақ шешу.** 1.Кезекті бір жануар, Үстінде екі тауы бар. (Түйе) 2.Аяғында тағасы бар, Мойнында жағасы бар. Мінсе көлік болар, Сауса қымыз болар.(Жылқы) . 3.Екі айнасы бар, Екі найзасы бар. Торт	**Математика негіздері** Танымдық-зерттеушілік тапсырмалар **«Сиқырлы таяқшалар»** Балаларды (5-7) (7-9) таяқшаларды пайдалана отырып,геометриялық пішіндер құрастырып үйрету.Жалғастыра құрастырған және екі таяқша қосып өзгертуге үйрету.Санау дағдыларын қалыптастыра отырып балаларды ұқыптылыққа тәрбиелеу,ойлау қабілеттерін дамыту.	**Сауат ашу негіздері** Сөйлем сызбасы **.«Әртүрлі сөздерді жинаста»** **Ойынның мақсаты:** Сөздің бірінші және соңғы дыбысын ажыратып үйрету. **Ойынның мазмұны:** Бірінші суретті орналастырады, содан кейін соңын соңғы дыбысына бастаратын суретті қояды т.с.с жалғастырады. Аро- алма- автобус-сабын-нан **«Әңгіме ойлаймыз»** Мақсаты: байланыстырып сөйлеу тілін, зейінін дамыту.

	мақтаныпты. Мұны естіген **шар** Боска мақтанба,сенің бұрыштарың кімге керек?Мына менде бұрыш жоқ.Мен үнемі доңгелеп,көңілді жүремін. Осы кезде **цилиндр** келіп,былай деп: «Боска айтысыңдар .Мен бөріңен күштімін .Менің арқамда адамдар жүр заттарды үстіме қойып,итеріп,қозғалтады. Сондықтан мен күштімін»- деп!.Қызу айтысты естіп тұрған конус былай деп: «Неге боска айтысып тұрсыңдар. Біз барлығымыз адамдарға өте қажетпіз . Біз әрбір үйден табыламыз. Адамдар бізді балабақшадан таныи біледі. Сондықтан адамдарға әрдайым қажетпіз. Олар бізді жақсы көреді» -Балалар, ертегі ұнадыма ма сендерге? -Ертегі пелер туралы екен? (Геометриялық денелер) Дұрыс айтасыңдар. **Қысқа өлеңдер** арқылы фигураларды танқызамын. 1) Бұрыш жоқ менде ешқандай, Ұқсайымын мен төбаққа, Қарбызға да, шарға да Тауып көрші қандайымын. (Доңгелекті, доптаймын 2) Менің досым бір қызық, Жан жағы бар тік сызық Қабырғалары бірдей, Оның аты – төртбұрыш. 3) Үш төбем бар сүйірді, Тауға ұқсайымын сүйікімді Кім табады, қанекей, Үшбұрыш деді бәрі де. **Сөйлеуді дамыту** Бірлесе орындауға тапсырмалар. **1. Ойын "Интервью".** Алдымен балаларды жаңа сөздермен таныстыру керек. Интервью –газет, теледидар немесе радиодан берілетін сұхбат әңгіме. Тілші – сұрақ қойып отыратын кісі. КорРеспондент – сұраққа жауап беретін адам. Балаларды микрофонға нық сөйлеуге үйрету керек. Ол үшін балаларды 10 дейін өсу, кему ретімен санауды ұсынамыз. Сосын балаларға	өткізіп байланды. Киіз есіктің сырты киіз, ортасы ши, астары жарық теріден жасалады. **Музыка** «Қаражорға» би . «Қара жорға» - қазақтың халық биі, қазақ бийінің тереді, атасы. Олай болса, біз халқымыздың қасиетті биі «Қаражорғаны» да қастерлеп, оны қазақ билерінің атасы, ескіден келе жатқан ежелгі мұрамыз деп білгеніміз абзал. . Залдың ортасына тұрғызып «Қара жорға» бийін қимылдарын жеке-жеке орындап көрсетіп, балаларға жасату 2. Төрт нүктеде екі қолды белге қойып ұйық қимылдарын жасату 3. Дізеге отырып-тұру жасалатын қимылдарды жасату **Бидің негізгі қимылдары:** I. Екі аяқпен кезек - кезек алға сырғанақырай секіру . II. Тізені серпінді бүтін жүгіру.Аяқ артқа қарай бүгілді немесебүтілген тізе алға қарай жоғары көтеріледі. III. Бір аяқпен шетке басып, екінші аяқпен оны қағыпқырап басып, бір қырымен секіріпқіреп отыруы керек («галоп» - «атшабыс» тәрізді қимыл). IY. Оң аяқпен қадам жасап, тізені бүтіпкіреп, сол аяқты ұшынан басып оның жанына қояды. Екі аяқпен кезек - кезек бастап алға жүріп не шегінуге болады. Биге жұп сандағы ұл балалар қатысады. **Жаңсыру** Сюжеттік композициялар жасау. **«Түсқиы»** Мақсаты:Балаларға екі бүктелген шарғадан күрделі емес ұлттық ою-өрнектерді симметриялы киюды үйрету;балалардың халық өнеріне деген сүйіспеншіліктерін арттыру;пысықдылықпен, ұқыптылықпен жұмыс	-неше қабырғасы бар? Мынау – шаршы -неше бұрышы бар? -неше қабырғасы бар? Мынау – тікбұрыш -неше бұрышы бар? -неше қабырғасы бар? Мынау – шеңбер **2-тапсырма** «Ұқсас бейнені тап» ойыны Геометриялық фигуралардан тұратын заттың суреттері мен оғаш сәйкес фигуралардың суреті салынған.Фигураларға ұқсас заттың суретін сызықпен қосуы керек. **3-тапсырма** «Танграмм» Балаларға үлгі бойынша құрастыруға фигуралар беріледі.Алдымен,бейнеленген заттардың өр болшектері қандай фигуралардан тұратын айтып кетеміз. **Жұмбақ:** Сонақшада емеспін, Үшбұрышқа дос емеспін. Тіктортбұрышқа ағa боламын. (шаршы) Менемде бұрыштар таппайсың, Доңгелекке өз ғана ұқсаймын. Екі жағымнан қысыпқырап Екі жағымнан сол созыпқырап. (соғақша) Шелекке де ұқсайды Қақпағымен түбі.бар. Екі доңгелекті қосқан. (цилиндр) Бір қарағанда шаршыға ұқсайды, Бірақ бір бірінє қарама қарсы алты қабырғасы бар? (текше) Ойын: **«Пішіндерді орналастыр»** **Шарты:** Тақтада 4 қатардан және 6 бағаннан тұратын кесте берілген. Кестеде пішіндердің суреттері мен түрлі түсте бүлтар бейнеленген және екі кубик берілген. Кубиктердің бірінде: пішіндердің суреттері, екінші кубикте түстер бейнеленген. Ойынға шыққан бала бірінші кубикті лақтыру арқылы қандай пішін түсінін табады,екінші кубикті лақтыру арқылы сол пішіннің қандай түс екенін табады және кестеге	қолғапты (екінші қолымен бірінші қолды сипау) Киіп алсақ – жарап тұр. (алақандарменары-бері бұрандау). **Музыка** Би шығармашылығы,таныс би қимылдарын қолдану. **Тақырыбы: Домбыра биі.** **Мақсаты:** Балаларға басқада би өнерімен таныстыру және домбыра би өнерінің қимыл-қозғалысын көрсету.музыка әуеніне салып бизен көру .Сонымен қатар домбырамен қалай билеу керектігін,қалай пайдалануға,дұрыс ұстауға болатынын көрсету.Бұл биді жұп болып билеуге болады және жеке орындаушы ретінде билеуге болады. Биге 8 қыз қатысады. ниші қыздар екі топқа бөлініп, оң және сол жақтан шығады,сахнаның төр жағынан қарай қарама-қарсы жақтан жүріп бір-бірімен бас изесін сәлемдеседі,ары қарай жұп болып қосылып ортадағы көремендерге қарай жүріп барып екі жаққа бөлінеді. Жұрулі аяқты алмастырып адымдау әдісімен жүреді. Сол жүріспен айналып келіп екі басқарушы бишілер кездесуінде шеңбер болып сағаттың тілінє қарама-қарсы айналып жүреді.Сол жүрісте қолдарын жоғары көтеріп оң аяқпен адымдап екі қолдарын жаныа жайып бишілер бір-бірінің алақанына алақанынытығып кері қарай бұрылып сағат тілінің бағытымен жүреді. Шеңберді сақтап әр бишi оң жаққа қайырылып бір орнында айналып оң тізесін бүтін отырады,сол тізені алға ұмтылдыра қойып,қолдарымендомбыраны тарту қимылын салады. Бір бишi қыз ортаға шығады ол сол тізесін бүтін соң тізесін алға ұмтылдырып қойып,домбыра тарту қимылын салады. Содан соң әр қыз сол тізесінен тұрып өз орнында айналып қолын жоғары көтеріп жоғарыда домбыра тарту қимылын жасайды.Содан соң	2. Мысық тобындағы балалар: ертегіні «Менің ертегім» тақырыбында өз ойымен жалғастырады. 3.Әтеш тобындағы балалар: ертегіні «Жалғасын айт» ойынын суретке қарап құрастырады. **Мысық, әтеш және түлкі** Ертеде әтеш пен мысық болыпты. Бір күні мысық орманға кетерде, әтешке өсиетеді: «Терезеден қарма түлкі сені көріп, үйіне алып кетеді». Түлкі мысық кеткеннен кейін, терезеге келіп әтешті шақырады: Әтеш, Әтеш Алтын айдарлы, Терезеге қарашы, Бұрышақ сыған берем. Әтеш шыдай алмай — терезеден басын шығарады. Түлкі бас салады, осы кезде Әтеш айқайлап досын шақырады. Мысық, досым, Түлкі мені алыс орманға алып кетпек! Көмектесіп! Мысық әлі алыс кетпеген екен, досының дауысын естіп, қайта оралып келіп Әтешті құтқарады. Екінші күні мысық тағы кетеді. Түлкі мысық кеткеннен кейін, терезеге келіп әтешті шақырады. **Қоршаған ортамен таныстыру** Қазақ халқының салт-дәстүрлері Балалар түстер бойынша ою суреттеріне бөлінін тапсырманы орындайық. Киіз үй, Бәйтерек, суретін құрастыру. **Ойын:«Заттарды дұрыс орналастыр»** Балалар екі топқа бөліледі. **1-топ** – «40 - шығару» салт - дәстүріне қажетті заттарды алады, суреттің қасына қояды. **2- топ** –«Тұсау кесу». Тәрбиеші: - «Тұсау кесу» дәстүрін өткізу үшін қандай заттар керек? Балалар: - қайшы, түсті жіптер **Тәрбиеші:** - «40 - шығару»дәстүрін өткізу үшін, қандай заттар керек? **Балалар:** - леген, су, қайшы,

	дағдыларды үйренеді.Өр тәрбиеші бұл топта өзіне-өзі қызмет көрсетуге үйретуді ары қарай жалғастырады, бірақ бір ерекшелігі күрделі тапсырмаларды дұрыс орындауды ізге асырады, сонымен қатар оны жақсы қалай керектігін көрсетеді. Бірақта тәсілді балаға деген оңай қамқоршыл еңбекке айналдырмау қажет. Баланың жұмысын бақылай отырып, оны өзін-өзі тексеруге үйрету қажет.Осы топта көмек көрсетуді толығымен үйрету үшін тәрбиеші балаларға қандай кезде көмек көрсетілетіндігін балаларға айтуы қажет: 1. Егерде сенен көмек сұраса /оған бір жұмысты істеу қиын немесе істей алмаса/ 2. Басқаларға ықыласпен қара: кімге көмек керектігін байқап жүр. 3. Кішкентай балаларға және құрдастарыңа ақжүнділ, қамқор бол. 4. Өзің дербес болуға тырыс, егерде біреудің көмегінсіз дербес бола алмайтыныңды сезсең, біреудің көмегін қабыл ал. Сонымен қатар заттарға ұқыпты болуға үйрету ары қарай жалғастырылады: киімді, яқ киімді тазалау, оймышық сынып қалса істеу, кітап жыртылып қалса желімдеу. Міне осыдан балаларда заттарды қалай ұстау керек, күту керек ұғымы қалыптасады. **Математика негіздері** Шар , текше, цилиндр. **Ертегіден үзінді:** Шар,текше,цилиндр,конус өзара айтысқа түседі. Кәне балалар соны көрейік. Ертеде математика елінде,геометриялық фигуралар қамалында сиқырлы геометриялық денелер өмір сүріпті. Бір күні олар: «Бәрінен де кім күшті?»-деп өзара айтысып қалыпты. Сол кезде **текше** былай депті: «Мен бәрінен де күштімін. Өйткені менің бұрыштарым көп»-деп	(қолдарын жоғары көтереді) Керегелер керілін (алақандарын ашады) Өрім дей болып өрілер (қолдарын белге қояды) Бәріміз бірге жүрсек айналып, киіз үй болып көрінер. Киіз үй ауа райының қандай жағдайында да пайдалануға өте ыңғайлы. Ішіне жарық жақсы түседі, ауа алмасуы талапқа сай, жел, дауылға көп шайқалмайды. Киіз үйдің негізгі қаңқасын сүйегі деп атайды. Олар: кереге, уық, шаңырақ, сықырлауық (жарма есігі). Кереге – киіз үйдің ағаштан жасалған жиналмалы торкөзді сүйегі. Шаңырақ – киіз үйдің уықтарын біріктіріп, еңсесін көтеріп, тұтастырын ұстап тұратын дөңгелек шеңбер. Уық – кереге мен шаңырақтың арасын ұстап, қосып тұратын сырық. Киіз есік – сықырлауықты жауып, шаңырақ арқылы өткізіп байланады. Киіз есіктің сырты киіз, ортасы пш, астары жарық теріден жасалады. Киіз үй ауа райының қандай жағдайында да пайдалануға өте ыңғайлы. Ішіне жарық жақсы түседі, ауа алмасуы талапқа сай, жел, дауылға көп шайқалмайды. Киіз үйдің негізгі қаңқасын сүйегі деп атайды. Олар: кереге, уық, шаңырақ, сықырлауық (жарма есігі). Кереге – киіз үйдің ағаштан жасалған жиналмалы торкөзді сүйегі. Шаңырақ – киіз үйдің уықтарын біріктіріп, еңсесін көтеріп, тұтастырын ұстап тұратын дөңгелек шеңбер. Уық – кереге мен шаңырақтың арасын ұстап, қосып тұратын сырық. Киіз есік – сықырлауықты жауып, шаңырақ арқылы	сылдырмағы бар, Бір шыбыртқысы бар.(Сыр) 4.Кішкене ғана бойы бар, Айналдырып кіген тоқа бар.(Қой) **Дидакти калық ойын: «Тоғыз таң»** **Ойынның шарты:** Тақтаға үй жануарлары ілінеді. Балалар әрбір үй жануарларының қасына тоғыздың тауып ілуі керек. Ойын осылай жалғаса береді. **«Тоғыз айтысы»** Тоғыздың айтысы. (сахналау) - Неміз қайсымызды жақсы көреді? **Лақ:-** Әрине, мені жақсы көреді. Адам біздің сүтімізді, мамықтай түбітімізді пайдаланады **Құлын:** - Лақ сен орынсыз мақтанасың. Малды біздан ешқайсың аспайсыңдар. Біз майданың да еңбектің де тұлпарымыз. Біздің етіміз азық, қымызымыз ем. **Бұзау:** - Сендер бәрің мақтанасыңдар. Ием мені жақсы көреді. Адамның тіршілігіне ең пайдалысы мен. Шелек - шелек сүт, қарын – қарын май, қап – қап құрт, ірімшік біздан шығады. **Қошақан:** - Бәрің де бәрінен мақтанасыңдар. Ием мені жақсы көреді. Адамның тіршілігіне ең пайдалысы мен. Шелек - шелек сүт, қарын – қарын май, қап – қап құрт, ірімшік біздан шығады. **Қозы:** - Бәрінен кім біз бе екенбіз? Малдың ең қадірлісі біздіз. Адам біздің шұбатымызды, мамықтай жүнімізді пайдаланады. Ерте кезде күш көлігі де біз болғанбыз. **Адам:** - Сендер бәрің таласпаңдар. Бәрің де адамға пайдалысыңдар. Әрқайсыларыңның өз орындарың бар. **«Тоғыз тау»**дидактикалық ойыны: Берілген суреттерді пайдаланып үй жануарларымен тоғызын біріктіру. Қой атасы – Шопанта Жылқы атасы – Қамбарата Ешкі атасы – Секеекта Түйе атасы – Ойсылқара Сиыр атасы – Зеңгібаба Ати деп отырғанымыз сол малды бағып күткен адам. **Математика негіздері** Геометриялық фигуралар мен денелерді ажырату. 1— **тапсырма** Мынау – үшбұрыш -неше бұрышы бар?	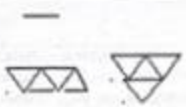 **«Жалғастырып сал»** Балаларға берілген әртүрлі көлемді дөңгелектерді,үшбұрышты сопақшаларды жалғастырып салуға үйрету.Не салынып,неге ұқсайтынын айтқызып үйрету.Шытырман ойындарды ойнауға үйрету.Балаларды табандылыққа логикалық ойлау қабілеттерін арттыру. Тақырыбы: **« Бақанның ұқпалы тапсырмалар»** Мақсаты: Балалардың заттардың белгілеріне қарай салыстыру,кеңістікте орналасу қлпын анықтау.Топтастырыл-ған бейнені таба білуге машықтандыру. **"Құстардың топтамасын тең бөліктерге бөлу"** Мақсаты: Балалардың "он" саны туралы ұғымдарын қалыптастыру, оны тану, атай білу іскерлігін жетілдіру; "он" жиын санын құрайтын элементтер түрлері жайлы түсінігін дамыту. **Қазақ тілі \\ тіл ұстарту** Қыс қызығы,ерекшеліктері Жұмбақ: Қолы менен қаламы жоқ, Бірақ сурет салады көп. (АЯЗ) «Қысқы ойындар» тақырыбына сурет бойынша әңгіме не ертегі құрастыру.. Тәрбиеші сөздерді балаларға оқып, осы сөздерді қатыстырып сөйлемдер, әңгіме құрастыру керектігін айтады. Тірек сөздер: ақ қоян, мәнерлеп сырғанау, шана,шаңғы «Қыс» өлеңі (жаттау) **Қыс** Малынып қарға дамамыз, Күн суық, аяз, қарыңыз! Омбылайміз ақ қарда, Сырғанайды шанамыз!	Шарты: тәрбиеші сөйлемдерді оқып тұрады. Балалар, сөйлемнің арасына керекті сөздерді қойып отырады. Ол сөздер зат есім, етістік, сын, сан есімдер болады) Мысалы,: "... (Не?) босағада отырып мияулайды. Мысық алдында тұрған тәрелкедегі сүтті . . . . (не істеді?). Бақта жүрген мысық . . .(нені?) ұстап алды. Мысықтың жүні . . . (қандай?), тырнағы . . . (Қандай?). Мысық мұрғауларымен . . . (Қайда?) жатты. Мұрғаулар доппы . . . (қалай?) ойнады. **«Сиқырлы сандық»** Мақсаты: балалардың сөздік қорын, фонетика-фонематикалық есту қабілетін және логикалық ойлауын дамыту, епділік пен тез әрекет етуге үйрету. Шарты: сиқырлы сандықтың ішінен дөңгелектөлерді алып, онда бейнеленген суретті атап, оңдағы басқы және соңғы дыбысты атап, соңғы дыбыстан басталатындай етіп сөздерді ретімен орналастырып жүлдызды құрты құру, ятқы дөңгелектерді ретімен бір-біріне байлау. **Көркем әдебиет** «Мысық, әтеш және түлкі» ертегісіне сахналық қойылым **«Қайсысы немен»** ойыны. Мына жануарлардың немен көректенетінін және оларды өз балаларына сызба арқылы көр. 2.Мысық, Әтеш және Түлкі суреттерін сандар арқылы құрастыру 3.А удю тыңдау. Ертегіні тыңдау. — Ертегіде не туралы айтылған? — Қай кейіпкер саған ұнады? — Түлкінің жасаған қылығы дұрыс па? (Әрекетті өз бойынан іздеу) 4. **Жаңа сөздермен жұмыс:** Шап беріп немесе (Ұстап алды).Түлкішек ,Мұрғау Кәне балалар жаңа сөздердерге сөйлем құрайық. Балаларды топтастырып, әр топқа ойындар бөліп беру. 1.Түлкі тобындағы балалар: ертегіні Мнемокесте арқылы реттілігімен қойып шығу.

	рөлдерді бөліп беріңіз. Мүмкін болатын тақырыпты талқылаңыз. Тілшілер сұрақ бастайды. Сосын әңгімені ұжым боп тыңдап, талқылайды.Мүмкін болар тақырыптар: театрға барғанда, көрген қойылымды талқылау; мерекені талқылау; суреттер көрмесін, қызықты кітапты, аптада болған ең қызықты оқиғаларды. Ойын нұсқалары: 1) тәрбиеші балалардан интервью алады, 2) балалар тәрбиешіден интервью алады. **Ойын "Қадамдар. (Кім тез жетеді...)»** Бұл ойын арқылы баланы жарыстыра отырып оның тіл байлығын, сөйлеу тілін жетілдіруге болады. Ойыншылар қатар тұрып, мәреңің қашықтығын белгілейді. (арақашықтық 8-10 қадам) Әр қадамға тақырып таңдалады. Мысалы, "Әдепті сөздер". Әр бала әдепті сөз айтса ғана қадам жасай алады. Ойлануға бір минут қана беріледі. Басқа тақырыптар: "Барлығы дөңгелек", " Барлығы ыстық", "Барлығы дымқыл". "Аңнға арналған жылы сөздер", "Мейірімді сөздер" және т.б. Келесі нұсқа : Балалар бір-біріне қарама-қарсы жұпқа тұрып қадам жасайды. Ойын шарты солай, тек сөз айтқанын кейін ғана қадам жасайды **Қазақ тілі** Ойыншықтарды 5-6 сөзбен сипаттау. Ойын **«Кім жылдам?»** . Тәрбиеші екі балаға тапсырма береді, олар жылдам сол тапсырманы орындаулары керек. Мысалы резеңке, кішкентай ақ ойыншығын әкел. Үлкен, жұмсақ қоян ойыншығын әкел. Сәуле балаларға сұрақ қояды: Ойыншықтармен қалай ойнау керек? Балалар өз ойларын айтады. Тәрбиеші шағын мәтін құрайды. Біздің топта ойыншықтарымыз	істеуге дағдыландыру. Ою – өрнектер туралы айтып өту. Ежелден келе жатқан ақыл бір. Жан – жануарлардың бейнесін салмаған олардың бейнесін ою – өрнектер арқылы көрсеткен. Мысалы: 1.Қошқар мүйіз. 2.Ботамойын. 3.Сынық мүйіз. 4.Құс қанаты. 5.Бұты мүйіз. 6.Толқын. 7.Ирек оюларымен әшекейленген. Ал бірнеше оюларды біріктіру арқылы өрнектер шығарған. Топпен жұмыс. 1 Топ. Ою – өрнекті бастырып бояйды. 2 Топ. Түрлі – түсті қағаздан үлгіге қарап қиып жапсыру. 3 Топ. Ермекөз бетіне дөңгелек орналастырып ою – өрнек жасайды.. **«Түсіні»** **Ойынның тәрбиелік мәні.** Туған халқының мәдени мұрасымен сәндік қолданбалы өнерінің түрлерімен таныстыру. Әсемдікті сезіну, ою-өрнекті үйлесімді құрылым жасай орналастыру арқылы кеңістікті бағдарлау дағдыларын қалыптастыру. Балалардың ой қиялының шығармашылық белсенділігін және эстетикалық талғамының артуына мүмкіндік жасау. Ойын ережесі. Ою-өрнектерді түстеріне қарай таңдап, жинап алу. Негізгі фонға орналастыру. Үсақ бөлшектермен толықтырып әшекейлейді. *Ойынға басымдық.* Тәрбиеші түсініз суреттерін көрсетеді. Ою-өрнек түстеріне ерекшеліктеріне көңіл бөледі. Өздеріне берілген ою-өрнек үлгілерінен таңдап алып оны негізгі түске орналастыруды ұсынады. Үлгі бойынша	жапсырады. **Дене шынықтыру** Қоғамдық орындардағы гигиена ережелері. Қоғамдық гигиена – айналамызды жұқпалы аурулардың таралуынан тазартатын ғылым мен тәжірибе. ... Қоғамдық гигиенаны сақтау қоршаған ортадағы жалпы өмірге әсер ететін қозғалмалы және өте зиянды аурулардың алдын алу үшін маңызды. оғамдық гигиена біздің айналамыздағы және айналамыздағы адамдардың денсаулығы мен гигиенасын жақсартуға қатысты. **«Нысанаға тигіз»** Мақсаты : Балалардың қол бұлшықеттері мен көздің жақсы көруін жетілдіріп, жақсарту. Есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Тепе –теңдікті, дәлдікті сақтай білуге тәрбиелеу. Ойынның шарты : Қабырғаға дөңгелек түріндегі сурет ілінеді. Тәрбиешінің нұсқауы , белгісі бойынша балалар таяқшаларды сол суретте белгіленген нысанаға тигізулері қажет. **Сауат ашу негіздері** Сөйлем, **«Кім болам?»** дидактикалық ойын. Ойын шарты: балалардың ішінен «тілші» сайланады. Тілші болып сайланған бала басқа балаларға «Болашақта кім боласың?» деген сұрақты қойып, олардан сұхбат алады. Балалардың қалауы бойынша «тілші» ролі ауысып отырады. **Жұмбақ:** Өзі сондай нәзік, Су үйіп кетеді. Алақанын жазып. Бұл не болды, балалар? - Гүл. - Дұрыс. Гүл екен (суретін көрсетеді). - Енді осы гүл сөзін пайдаланып бірнеше сөздер айтайық. - Дала. Гүл. Атпады. Әдемі. Бақ. - Дұрыс. Енді осы сөздерді біріктіріп айтайық. - Далада әдемі гүл өседі. - Сөздер бірігіп белгілі ақпаратқа ойды білдіреді. Сөйлем төрт сөзден құралып тұр. Сөйлемде сөздер бір-бірімен байланысып тұр. Көк ала көстюм киеді, Күннің көзін сүйеді. (Қарбыз) Аспай піскен Қайнамай түскен. (Жеміс) (жауабын тауып, сол өзге сөйлем құрайды).	бірлығы денесімен және басымен тербеле қимыл жасап түзу тұрады. **Сөйлеуді дамыту** Зат есімдерді сын есімдермен үйлестіру. **Ойын-тапсырма**: Бұл ойын үшін сізге ойыншықтың қояны мен аюы, сөмке, жалпы-жиідек және көкөніс керек болады. Көкөністер мен жемістердің немесе үлгілердің кескінімен суреттерді пайдалануға болады. Баланы қоян мен ойыншық аюмен не болғанын тыңдауға шақырыңыз. «Қоян мен аю дүкенге кірді: қойнау жемістер мен аюды - көкөністерді сатып алды, сатушы сатып алуды бір орнға салып қойды, ал аюы бір қоян қазір оларды кім сатып алғанын анықтай алмайды». Қоян мен аюға көмектесейік? Бала өз кезегінде сөмкені барлық заттарын шығарып, сатып алуды түсіндіреді. Ойынды қорытындылай келе: «Қоян не сатып алды, қандай жемістер сатып алды, аю қандай сатып алды, ол қандай көкөністерді сатып алды?» **«Ойыншықтарды сана»** Мақсаты:Ойыншық атауларын қайталау; оларды санай білуге үйрету. Шарты:Байланыстыра сөйлеуін дамыту; білімдерін жетілдіру тол дыбыстарға жаттығу; есте сақтау қабілетін дамыту.Суреттерді көрсетіп,не болмаса ойыншықты сипаттап,сөнату. **Пж\о:"Супермаркет",** Мақсаты:. Балаларға "Супермаркеттің" қызметі жайында түсіндіру; супермаркетте түрлі тауарлар сатылатыны туралы мәліметтер беру; сатушы мен сатып алушы рөлдеріндегі әрекеттерді игерту; жағымды қарымқатынастарға, қоғамдық тәртіп ережелеріне тәрбиелеу. **"Жұп суреттер"** үстел үсті ойыны. Мақсаты: Балалардың байқағыштығын, суретте бейнеленген заттардың ұқсастығы мен айырмашылығын таба білу іскерлігін тәрбиелеу; сөздік қорын жетілдіру: ұқсас, ә түрлі, бірдей.	қасық.... **Тәрбиеші:** - Топтастырып қойдық, бірақ бесік, май шам, шыпақ, жастық, көрпе....қалып қойды. Неге? Қажет емес пе? Бұл заттар қажет, бірақ басқа рөсімге. Балалар, (суретке назар аударып) ал осы салт - дәстүрді кім біледі? Біз бүгін жаңа салт - дәстүрмен танысамыз. Мынау бесік деп аталады. Бесікті таза ағаштан жасайды. Мен сендерге Асылжан бөпені бесікке қалай бөлеу керек екенін Әкемізі көрсетсін .Сендер мұқият қарап отырыңдар. Бәрің де осы бесікте жатып,есіңендер. - Ең алдымен бесіктегі баланың бас жағына жұмақ жүпнен жасалған жастық саламыз. Ал мынау бөпенің үстіне жамылатын көрпесі. Мынау белбеуі,бала құлап қалмас үшін белінен және аяқ тұсынан осы белбеумен байлап қояды. Бесікті бала ұйықтағанда шошып-қорықпау үшін сіріңкемен аластаймын. (бесікті аластайды) «Алас-алас,пәледен алас, Иесі келеді,пәледен қаш! Алас-алас,пәледен алас Кезі жаманның көзінен алас Тілі жаманның тілінен алас, Отсыз омыртқасынан алас» -Балалар ,қарандаршы бесіктің де,төсеніштің де ортасы ойылып алып тасталған екен. Себебі сол жерде түбегі тұрады. Ал мынау шүмегі,осы шүмек арқылы баланың кіші дәреті түбекке құйылып, баланың денесі ылғалбай таза болады. --Балалар,айтыңдаршы мынау қандай заттар? — Мынау тарақ,ойна. — Иә,бұл ойна мен тарақты кішкентай бойжеткен қызымыз «әдемі болсын» деп , ал мынау не? — Иә,бұл шашақты бала шошымас үшін жастығының астына саламыз. Бата: Ас бергенге бас бересін, Өмірі ұзақ жас бересін Кетпес дәулет Кең пейіл бересін Ата-анасына мейірімді болсын Қатарының алды болсын Ырысты ,нәсілі болсын Елінде елеулі,халқына қалаулы болсын

	коп. Ойыншықтар ойын бұрышында тұрады. Ойыншықтарды жинау керек. Тап-таза ұстау керек. Оларды жуу керек. Ойыншықтарды сындырмай, лақтырмай ойнау керек. 3-4 бала мәтінді қайталайды. Балалармен қайталау. – К-к-ақ-лак-тыр-ма – лақтырма. – Ы-ы-ын-сын-дыр-ма – сындырма Дамытушы ойын. **"Жылы сөздер көбелешегі"**. Мақсаты: Балаларды адамға, ауа райы, құбылыс, мезгіл, зат, жапжануар жайында жылы, сыпайы сөздерді айтуға ынталандыру; жағымды эмоциялар сферасын дамыту; сөздік қорды байыту; сыпайылыққа, оптимизм сезіміне тәрбиелеу.	түсіндіреді. Берілген негізгі түске үйлестіре ою-өрнекті таңдап шеттеріне айналдыра орналастырып, ортасында ашық бос орынды ұсақ бөлшектермен әшекейлеу ұсынылады. **Сауат ашу негіздері** Сөздегі дыбыстың орны . **Дыбыстық жаттығу**. Буындармен қосылып ән салу до - ре - ми - фа - соль - ля - си - до. До - си - ля - соль - фа - ми - ре – до **Тапсырма**: Енді мен сендерге екі сөз дайындап келдім, сендер сол сөзге дыбыстық талдау жасайсындар. Сөзді буынға бөлесіңдер, әрі қанша даусты, даусыз, барлығы неше дыбыс болғанын анықтаңдар. - Таза, Арна **Қолды жазуға дайындауға арналған «Трамвай»** жаттығуы. Қолды парақтың бетінен алмай және белгіленген жолақтан аспай сызық жүргізуге (солдан оңға қарай жаттықтыру, парақтың түгелдей аумағында қос ирелеңген сызықтар (трамвайдың рельсі) бейнеленген Үздіксіз сызықтар. Бұл сызықтар – трамвай жолдары. **«Дыбыстарды ажырат»** Даусты дыбыстар жуан және жіңішке болады. Қәне мен сендерге жануарлардың суретін көрсетіп айтамын ол қалай дыбыстайды ? — Балалар мынау менің суреті? Доңғалетіп аузыңды, Жіңішкертіп даусыңды Бұзаумын деп ойла да Даусын оның қайтала. -Қалай дыбыстайды? — Жуан ба, жіңішке ме? Жіңішке естілсе тақтаның оң жағына іленіз. Дұрыс айтасыңдар мооооо деген дыбыс жіңішке естіліп тұр. -Ал енді келесі менің суреті? Ан пятшасы арыстан		Ойын ережесі. Бірдей суреттерді жинау; кім қателескенсе, сол жеңеді. Ойын әрекеттері. Бірдей суреттерді іздеу.	Әумин!» **Дене шынықтыру** Кеудеге арналған жаттығулар **1.** « Двирмен ». Б.ж. Аяқты алшақ қойып қол төмен. 1 – 4 – алдыға, артқа қолды айналдыру. Басты түзу ұстау. 6 рет қайталау. « Футбол » Б.ж. арқамен жатып тізені ішке қарай бүгіп оң, сол аяқпен кезек допты соғу. 8 – 10 рет істеген соң демалып қайта 8 рет қайталау. 6. « Насос ». Б.ж. Аяқтың арасы алшақ қол белде оңға солға иіліп « Ш – ш – ш » деп айту. 7. Б.ж. екі аяқ бірге, қол төмен. 10 рет секіру орында, 90 0 – қа бұрылу. 4 рет, жүру. Жылдам жүру, жәй жүру. ***«АСЫҚ ЖИНАУ».*** **Ойынның шарты:** Еденге немесе тегіс алаңға асықтарды шашып тастайды. Балаларды екі топқа бөледі. Балалардың қолына кішкентай пелектер беріледі. «Бір, екі, үш» деген белгі бойынша олар асықтарды жинай бастайды. «Тоқта!» деген белгі бойынша асық жинау тоқтатылады да, кім көбірек жинағанын санайды. Ойынға келесі топ шығады. ***«АРЫНДЫ АРҚАН»*** **Ойынның шарты:** Ойнаушылар дөңгелене шеңбер құрып тұрады. Бір ойыншы арқанның бір жақ ұшын ұстап, шеңбер ортасында отырады. Екінші ойыншы арқанның екінші ұшына таяқша байлап, шеңбер бойымен айналдырады. Ал балалар арқанды аяқтарының астынан секіре алмай ұстап қалса, сол бала ойыннан шығады да, арқанын секіре алмай қалған бала ойыннан шығып қалады, осылайша бір ойыншы қалғанға дейін арқанды айналдыра беруге болады, соңғы қалған бір ойыншы жеңімпаз атанады.

		Ақаранды алыстан Кәне ааааа –«а» дыбысы жуанба , жіңішке ме? Келе гой дұрыс жуан дыбыс екен .Тақтаның сол жағына орналастырайық. Келесі суретке назар аударайық. -Мынау нешік суреті? Нәзік даусы қозының Естіледі алыстан — Қалай дыбыстайды? — Жуан ба, жіңішке ме? — Жарайсың келе гой Жіңішке естілсе тақтаның оң жағына іземіз.			
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту .	Серуен кезінде ұйымдастырылған еңбек тәрбиесі арқылы еңбексүйгіштікке баулу.	. Ойындар арқылы қимыл - қозғалысын, танымдық процестерін дамыту.	Балалардың серуен кезіндегі уақыттарын тиімді әрі қызықты ұйымдастыру.	Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау.
Серуен	Қарды шелектерге салу оны тарғыға салып өлшеу. Тура сондай шелектеріне су немесе құм салып өлшеп көру. Қарға суды құю оның салмағының өзгергенін анықтауды ұйымдастыру. (танымдық, зерттеу іс-әрекеті) Қар қалай пайда болады тақырыбында әңгімелесу.	Қар тазартқышты бақылау. (қарым-қатынас іс-әрекет, танымдық ісәрекет, зерттеу іс-әрекет) Мақсат-міндеттер. Көліктерді еңбекте қолданудың маңызы, олардың құрылымының ерекшеліктері туралы түсініктерін кеңейту; технологияға деген қызығушылықты және ересектердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. Зерттеу. Қар тазалайтын көлік пен жедел жәрдем көлігі екеуін салыстыру.	Қардың түсуін бақылау. (қарымқатынас іс-әрекет, танымдық ісәрекет, зерттеу іс-әрекет) Мақсат-міндеттер. Қардың қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру; маусымдық құбылыс - қардың түсуі туралы білімдерін бекіту. Зерттеу. Ақ қағазға ұшып келе жатқан қар ұлпаларын ұстау; зерттеу; қасиеттерін анықтау	. Қар ұлпаларын бақылау. (қарым-қатынас іс-әрекет, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) Мақсат-міндеттер. Ұлпақарлардың пішіні әртүрлі болатынына назар аудару; салыстыруға үйрету, танымдық белсенділікті дамыту. Зерттеу. Қардың қайда тезірек еріпінін байқау. Қолғапта ма, қолда ма? Неліктен? Қардан не пайда болады? (зерттеу іс-әрекеті	Ағаштар мен бұталарды бақылау. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық ісәрекет, зерттеу іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер. Өсімдіктер туралы білімдерін кеңейту және тереңдету. Зерттеу. Шөп өскен жерде терең қарды қазып алыңыз. Қар жамылғысының астында әлсіз жапырақтары бар, жерге басылған кішкентай жасыл өсімдіктерді көруге болады. Балаларға қар топырақтың салқындауына жол бермей, суықтан қорғайды деген тұжырымға жетелеу. (зерттеу іс-әрекеті)
Серуеннен оралу,ойындар	**"Пазл".** Мақсаты: балаларға әртүрлі сюжетті суреті бар пазлды құрастыру үйрету, балалардың ой-қиялын дамыту, еңбексүйгіштік қасиеттерін дамыту. Ісінің аяғына дейін жеткізуді қадағалап, ыдамдылыққа, байқампаздыққа үйрету. (танымдық іс-әрекет)	**"Кітапхана".** Мақсаты: Кітапхана жайында балалардың түсініктерін ыңғайту; кітапханашының негізгі қызметін анықтау; тәртіптілікке, ұқыптылыққа, төзімділікке тәрбиелеу.	. **"Аурухана".** Мақсаты:. Балалардың түсінігіндегі медициналық мамандықтар (бала дәрігері, тіс дәрігері, ЛОР-дәрігер, хирург, мейірбике) жөнінде ұғымдарды ыңғайту; медициналық қызметкерлердің ауруханада атқаратын рөлі неде екендігін анықтау; еңбекқорлыққа, сыпайылыққа, салауатты өмір салтына тәрбиелеу	**"Киімдер"** дүкені. Мақсаты:. Балалардың "Киімдер" дүкені, киім сатушының жұмысы ерекшелігі жөніндегі ұғымдарын тиянақтау; сатушы мен сатып алушы рөлдеріндегі әрекеттерді игерту; жағымды қарымқатынастарға, қоғамдық тәртіп ережелеріне тәрбиелеу	**Өзіндік ерісін ойын** әрекеттері: қозғалыстарды дамыту. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер. Моториканың дамуына ықпал ету (жүгіру, секіру, қар кескіндерін ысырапқа лақтыру).
Балалармен жеке жұмыс	**Жеке жұмыс:** **Жаңылтпаштар айтқызу**. Ашық, ашық, бәрі ашық, Ақ қар	**Жеке жұмыс:** **"Неңің күйрығы?"** Мақсаты: Жануарлар туралы	**Жеке жұмыс**: **"Сәйкесін тап"ойыны**. Үстел үсті ойынды арқылы ойнатады. Қимыды	**Жеке жұмыс:** **Дайын суретті бояу** тапсырмасы. Балаларға қағаз бетіне басып	Жеке жұмыс: **"Кейіпкердің сөздерін жалғастыр"** дамытушы ойыны. Мақсаты:

	аппақ, бәрі аппақ. Ақ бұлт, қырау, мақта аппақ. Ақ сүт, айран, қант та аппақ. (қарым-қатынас іс-әрекет)	білімдерін бекіту, есте сақтау, ойлау, зейін және қолдың ұсақ моторикасын дамыту. орман жануарлары оқиғы, бәрінің құйрықтары ауысып қалғанын көрді. Қоянда қасқырдың құйрығы, қасқырда түлкінің құйрығы, түлкіде аюдың құйрығы. Жануарлар мұңайып қалды. Қасқырдың құйрығы қоянға сәйкес келе ме? "Бұл кімнің құйрығы?" сұрағына жауап бере отырып, жануарларға құйрықтарын табуға көмектесу. "Міне, қасқырдың құйрығы. Ол қандай? (сұр, ұзын және т.б..) (қарым-қатынас іс-әрекет, танымдық іс-әрекет)	суреттерден қыс мезгілі ерекшеліктерін білдіретін суреттерді таңын құрастыру; ойлау қабілеттерін дамыту. (танымдық дағдылар)	шығарылған қыс мезгілінің (антистресс) бірнеше суреттері беріледі, балалар өздері таңдап, боян шығады. (сурет салу)	Таныс ертегілер мен әңгімелердің мазмұнын шешмектеу; кейіпкерлейдің өздерін жаттап алуға қызығушылығын арттыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен әңгімелесу «Жыл мезгіліне сай балалардың киінуі.	. Әкелермен әңгімелесу: «Бала тәрбиесінде кімнің орны басты рөл атқарады?»	. Кеңес: «Ойын – баланы дамыту құралы».	«Бала қауіпсіздігі басты нағарда» ата-аналармен кеңестер жүргізу.	Үйде балалар кітапханасын ұйымдастыру туралы әңгімелесу

Тексерілді :
Оқу ісінің орынбасары: Г.Боранбаева

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

«Ембі қаласының мектеп жанындағы интернаты бар № 7 ЖББОМ» КММ
Мектепалды «А»класс Жоспардың құрылу кезеңі **2024 жыл 12-16 ақпан**

Күн тәртібі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау Ойын арқылы оқыту, өмірлік маңызды қалыптастыру, бақылау, бала үні,	**«Мың алғыс!»** Жер-Ана, саған мың алғыс, Сыйлайсың бізге қуаныш. Жазда, күзде, қыста да, Көркемсің көктем тұста да! (Шеңберге тұрады, бір-біріне жылы сөздер айтады.) **Біртұтас тәрбие бағыты Ар-ұят құндылығы: әдеп нормаларын сақтау.** **Әдептілік әліппесі** Атам маған әманда Әдепті жан бол деген. Ата сөзі санамда- Жасы үлкенге жол берем. **Әңгіме айту**	**Біртұтас тәрбие бағыты Ар-ұят құндылығы: әдеп нормаларын сақтау. Сәлемдесу.** Жарқырап күн де ашылды, Айналаға ақ қар шашылды. Қайырлы күн! Біз еңбекқор баламыз! Қайырлы күн! Біз көңілді баламыз! **Жылулық шеңбері:** Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын.	**«Табиғат досы»** Қоршаған өмір әлемі, Не деген көркем, әдемі! Сол сұлулықты сақтайық, Мадақтайық, мақтайық! (Шеңберге тұрып, бәрі бірге айтады.) **Әдептілік әліппесі** Алдын орап кісінің, Кесіп өтпей көлденең. Ізетімен кішінің Сәлемдесіп, қол берем. **Біртұтас тәрбие бағыты Ар-ұят құндылығы: әдеп нормаларын сақтау.**	**Ойын:»Қалай амандасу керек?»** Балалар бір-біріне жүрекшені беріп сәлемдеседі.Балалар ойын ойнайды. **Ұйымдастырушы іздеуші.** Көшелерден біз өткен, Ата көрсем жақын кеп, Сәлем берем ізетпен! «Асалаумағалейкум»-деп. Аллан әже жолықса, Бөгелем де әдептен, Сәлемдесіп сол тұста «Есенсіз бе,Әжей»-деп. Кім кезікке көшеде. Таныс емес демеймін, «Аға,тәте,көкеге», «Сәлеметсіз бе?»-деймін мен.	**Біртұтас тәрбие** бойынша ,**ар-ұят құндылығы,әдеп нормаларын сақтау.** ізеттілікке тәрбиелеу. Балалар **«ата» мен «немерелер»** болып ойнап көрсетеді.Сахналау) -«Ас-салау-мағалей-кум!»— Сұраймыз,үлкендердің саулығын саламатын. - «Уағалейкум-әс-сәләм!»-, қарақтарым, - Сәлем берген қай боталар? - Бұл біз ғой, немерелер Үлкенге сәлем берер Деп шулап аталардан Аламыз баталарын!
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	- Баланың «социалдық көкжегін» кеңейтіңіз, аулаңдағы өзімен құрдас балалармен көбірек ойнатыңыз, жолдастарына қонаққа барсын, әжесінде қонуға қалсын т.с.с. Осындай тәжірибе жинақтаған бала өз құрдастары мен үлкендер арасында тез үйренісіп, тіл табысатын болады.	Мейлі қаншалықты тиянақты әрі жылдам орындасаңызда, балаға жүктелген жұмыстарды өзіңіз орындауға тырыспаңыз Баланың қалауын орындауғасықпаңыз.	Балаға өз бетінше жеке басының тазалығын қадағалауды және де әр түрлі жағдайларда өзін қалай ұстау керектігін түсіндіріңіз.	Ешқашанда баланың икемсіздігін күлкіге айналдырып және де қорқыныштарына күлменіз. Қайта керсінше баланың қорқыныштарын бірге шешіп сенімді қарым-қатынас орнатыңыз.	Қаншалықты уақытыңыз аз болсада балаңыздың жан-жақты дамуына көңіл бөліңіз. Есіңізде болсын баланыз сіздің ең басты байлығыңыз.
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Еңбекке баулу** "Бөлмедегі өсімдіктерді бүріккіш пистолеттен сумен бүрку". Мақсаты: Жаңа еңбек дағдыларын үйрету; балалардың ұғымында жапырақтардың ылғалды қажет етуі туралы түсінігін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауға тәрбиелеу. **Біртұтас тәрбие: талап құндылығы: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.**	**Дамытушы лото. "Геометриялық фигуралар".** Мақсаты: Геометриялық фигуралар мен түстер туралы білімді нығайтады, зейін, қабылдау, логикалық ойлауды дамытады. (танымдық іс-әрекет)	**"Стоп-кадр"** пантомима жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларға жан-жануар, құстың қимылын көрсетуді және "стопкадр" белгісі бойынша қимылдап жатқан сол кейпінде қозғалмай, "қатып қалу" қалпын көрсете білуге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, зейінін, ой-қиялын дамыту	**"Құрылыс ойындары "Робот".** Мақсаты: балалардың қиялын, зейінін, ойлау қабілетін дамыту. (шығармашылық ісәрекет) **"Пазл".** Мақсаты: балаларға әртүрлі сюжетті суреті бар пазлды құрастыру үйрету, балалардың ой-қиялын дамыту, еңбексүйгіштік қасиеттерін дамыту. **Біртұтас тәрбие: Талап құндылығы:командалық жұмысқа тарту.**	**Саусақ жаттығуын** айтқызу. Ақшақарлар қалықтап (алақандарды ашу, саусақтарды көрсету), Ұшып барады, асықпай (саусақпен кезек-кезек жыбырлату). Айналып, оңға ұшып (қолдармен бір жаққа бұрандау), Айналып, солға ұшып, (қолдармен екінші жаққа бұрандау), Мамықтай жерге түсіп (алақандармен жоғары бұлғап, төмен қарай түсіру,) Тыныш жатыр, бізді күтіп (алақандарды үстел басына, тізеге салу).

Жаттығулар кешені	**Доппен жаттығу** Допты жоғары көтеріп, үлкен шеңбер жасап айналу. 1. Допты жоғары көтеру,қолды бүтін,бастан асыру. 2. Допты жоғары көтеру. 3. Б:Қ-қа келу 4-5 рет қайталау.	**. Жүру жаттығулары.** Тізелерін сәл бүгіп, жүрелей жүру; екі қолынышапалақтап (белге қойып, артқа ұстап) жүру; аяқтың ұшымен және өкшемен жүру;бір қатар болып келе жатып, екі қатар жасап жүру; 3-5 м. жерге дейін көзін жұмып жүру; теріс қарап жүру.	**Қол және иық белдеуіне арналған жаттығулар.** Қолды кеуде тұсына қою, екі жаққа созу; қолды жоғары көтеру және екі жаққа созу, қолды желкеге қою. Саусақтарды айқастырып, алға-жоғары көтеру (қолды сыртқы жағымен ішке қарай бұру). Қолды кезек жоғары-артқа көтеру.	**Таза ауада.** **Шанамен сырғанау.** Бір-бірін шанамен сырғанату, төбешіктен бір-бірлеп және екі-екіден шанамен сырғанау.	**Баскетбол элементтері.** Жаттығулар Кеуде тұсынан екі қолымен допты бірбіріне лақтыру. Допты оң және сол қолмен алып жүруге жаттықтыру.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**"Жұбын тап"** дидактикалық ойыны. Мақсаты: . Геометриялық пішіндерді ажыратуға, салыстыруға жаттықтыру; білімдерін бекіту, ойлау қабілеттерін дамыту. (танымдық іс-әрекет)	**Артикуляциялық жаттығу.** **«Торғайдың әні».** Мақсаты: Фонематикалық естуді дамыту, сөздегі дыбыстардың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы).. Тәрбиеші: - Балалар, торғай қалай ән салады? Тыңдаңдаршы. Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары шоқып ап, Бетегесі томпайып, Тойған қозыдай монтайып, «Шіп-шіп» десіп отырар	**Біртұтас тәрбие: ұлттық мұра құндылығы:** Үстел үсті ойыны. **"Лото. Туған жер".** Мақсат-міндеттер. Суреттерді есте сақтау және логикалық ойлауды дамыту. Ақ мен құсты ормандағы өз орнына орналастыру. (таным іс-әрекеті)	**Біртұтас тәрбие бағыты. Ар-ұят құндылығы: әдеп нормаларын сақтау.** **"Әлепті өтініш" жаттығуы.** Мақсаты: балаларға бірсуге өтінішпен жасау кезінде айтылатын, сыпайы сөздердің мағынасын түсінуге көмектесу. Балаларды қабылданған әрекеттердің, оқиғалардың адамгершілік жағын көруге, олардың мәнін түсінуге үйрету	**«Техника әлемінде»** Мақсаты: Балалар заттарды электрлік және механикалыққа, дөңгелегі бар және дөңгелегі жоқтарға жіктеуге тапсырма беру.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене шынықтыру** **Біртұтас тәрбие: Талап құндылығы: физикалық белсенділігін арттыру.** Стретчинг элементтері бар жаттығулар (20-25 мин) **Мақсаты**: Балаларды керіліп созылуға арналған **буын жаттығуларын** жасатуға **үйрету**, әдісін көрсету.Баланы еттілікке, икемділікке, батылдыққа тәрбиелеу.Қозғалыс ұйлесімдігін жақсарту, жеңіл және еркін қозғалыстарды қамсыздандыру.Ұйымдасқан **түрде жаттығу** жасауға **үйрету.** Орнында жүру Б.к - екі аяқ алшақ, екі қол белде. Мойнымызды 1-4 рет оңға, 5-8 рет солға айналдырамыз.(4-5 рет) Б.к – екі аяқ арасы алшақ, екі қолымызды ығымызға қоямыз.	**Қоршаған ортамен таныстыру** Тірі және өлі табиғат **«Табиғат құбылыстарын ажыратып олардың қасиеттерін ата»** **Мақсаты:**Қасиетіне қарай:қар мен жаңбырды ажырата білу,табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту,қатты,жұмсақ ,ерімді,бұта айналады. **Көрнекіліктер:**қар мен жаңбыр бейнеленген суреттер. 24. **Ойын барысы:** Балаларға қар мен жаңбырдың суреттерін көрсетіп,олардың бі р-бірінен ажыратып айту тапсырылады. Білімдерін анықтау барысында табиғат құбылыстардың қасиеттерін айтып берулері керек. **Біртұтас тәрбие** **Талап құндылығы:** табиғатты	**Көркем әдебиет** Белгілі образды сомдау Белгілі образды сомдауда эксперимент жасауға, түрлендіруге мүмкіндік беру. Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады. – Өмірдегі ең жақын, аяулы жан кім? – Ана сөзін естігенде, ойларына не келеді? – Аналарың сөздерді қандай сөздермен еркелетеді? Ана – ең аяулы жан. Анамызды сыйлап, ренжітпей жүруіміз керек. Анамыз ауырып қалса, дәрі-дәрмек беріп, күтіп, көмектесеміз жөн. Бүгін біз ана туралы «Үш қыз» атты татар халық ертегісімен танысамыз. Ертегі – әдеби жанрдың бір түрі екенін естеріне түсіру. Ертегінің әңгімеден айырмашылығы – ойдан, қиялдан шығарады. Ертегі мазмұны бойынша сұрақтар: – Ертегі ұнады ма?	**Математика негіздері** Қағаз парақтарын бөліктерге бөлу 1.Қағазды көлденеңнен ортасынан 2 - ге бүктейміз. 2. Тігінен ортасынан 2 - ге бүктейміз. 3. Екі бұрышын ортаға бүктейміз. 4. Қағаздың екі аяқ жағын бүктейміз. 5. Екі бұрышын бүктейміз. 6. Үшбұрыш дайын 4-бөлікке бөлу. **Тік төртбұрышты теңдей төрт бөлікке бөліп, бір бөлігін бояу.** Төрттен бір бөлігі — ширек деп аталады. Қарындаш тапсырмасында бірдей төрт текшені, төрт түрлі жағдайда, теңдей төрт бөлікке бөлу қарастырылады. Тік төртбұрышты теңдей төрт бөлікке бөлу жұмыстары шаршыны бөлгендей жүргізіледі. Берілген геометриялық фигуралардың қайсысы теңдей	**Сауат ашу негіздері** Жай сөйлемдерді сөзге бөлу **«Кім болам?»** дидактикалық ойын. Мақсаты: ойын арқылы образға кіруді үйрету,сұрақты дұрыс қоя білуге,байланыстырып сөйлеуге баулу. Ойын шарты: балалардың ішінен «тілші» сайланады. Тілші болып сайланған бала басқа балаларға «Болашақта кім боласың?» деген сұрақты қойып, олардан сұхбат алады. Балалардың қалауы бойынша «тілші» рөлі ауысып отырады. **Жұмбақтар шешу** Мақсаты: жұмбақтың жауабына сөйлем құрауға үйрету және неше сөзден тұратынын анықтауға үйрету. Шарты: Жұмбақтардың шешуі болған сөздерді қатыстырып, бірнеше сөйлем құрастыру.

	Алдыға 3 рет, артқа 3 рет ыңғымызды айналдырамыз. (4-5 рет әрбір жаққа) Б.к – тізерлеп отырамыз, екі қолымызды артқа ұстаймыз. 1- оң аяқты жанға созамыз, 2- сол қолымызды да жанға созамыз, 3-колды артқа қоямыз, 4- б.к келу. Дәл осылай оң жақ аяқа жасаймыз. (3-4 рет) Б.к – аяғымыз бірге, қолымызды артқа ұстаймыз. 1- отырамыз, 2-қолымызды алдыға шапалақтаймыз, 3- тұрамыз, 4- б.к келеміз. (4-5 рет) Б.к – екі аяқ бірге, екі колды тіземізге қоямыз. 1-4 аяғымызды ішке, 5-8 аяғымызды сыртқа айналдырып жаттығуды жалғастырамыз. (3-4 рет) Б.к – аяқ бірге, қолымыз белде.Оң аяқпен 8 рет орнымызда секіреміз, дем аламыз. Сол аяқпен 8 рет секіреміз, дем аламыз. **Қимылды ойын: «Кім жылдам?»** **Біртұтас тәрбие: Талап құрылысы: физикалық белсенділігін арттыру.** Ойын шарты: Бірінші ойыншы қолына кубикті алып , жүгіру арқылы белгіленген орынан айналып келіп, екінші ойыншыға кубикті береді. Ойын ары қарай жалғасады, қай топ бірінші аяқтаса сол топ жеңімпаз. **Біртұтас тәрбие** бойынша ұлттық ойындарды насихаттау. **Қимылды ойын: «Асық ату»** Ойын шарты: 2-3 метр қашықтықтағы асықты атып тигізу, қай топта көп асық болса сол топ жеңіске жетеді. **Математика негізлері** Геометриялық фигураларға ұқсас заттарды табу..	коргау **«Жер,су,ауа»** **Мақсаты**:балаларға берілген тапсырманы тез шешуге,жылдам жауап беруге,жерде ,ауада,суда не болатынын дұрыс айтуға төселдіру,қоршаған ортаға қамқорлық сезімен тәрбиелеу. **Корнекіліктер**:асық **Ойын шарты**:балалар дөңгелеп отырады.Бір бала ортаға шығып балалардың кез келгінене асық лақтырып жібереді де жер су ауа деген сөздің бірін айтады.Егер бала жер деесе асықты қағып алған сезмен тәбиелек.Біл бала отатага шығып,балалардың кез келгеніне асықта лақтырып жібреді де жер се ауа деген сөздік бірін айтады.Егер бала жер деесе,асықты қағып алған бала жерде тіршілік ететін құстарды,адамдарды,өсімдіктерді атайды.Ал су сөзі айтылса,балық балардың аты аталады.Ауа дегенде құстарды айтуы тиіс. **Музыка** Ойдан би қимылдарын шығару Би қимылдарын, музыкалық ойын әрекеттерін орындауға талпындыру. Музыка ырғағына сәйкес жануарларға тән қимыл-қозғалысты бере білуге талпындыру. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтауда мұқият болу. Жеңіл қозғалу, ырғақты қозғалуды қолдану. Музыка тыңдау ережелерін сақтау. **«Күн және гүлдер»** Бұл балалар үшін керемет сабақ. Барлық балалар гүл болады. Балалар отыруға және көздерін жауып тастайды, ал несі музыканы айналдырады. Күн «ұйықтайды» және	– Ертегі не туралы? – Анасы тиінді жұмсап, қыздарын не үшін шақырды? – Тиін үлкен қызды неге айналдырды? Не үшін? – Тиін ортаншы қызды неге айналдырды? Не үшін? – Тиін кіші қызды неге айналдырды? Не үшін? – Қай қыздың әрекеті ұнады? Рөлге бөліп ойнау. **Тіл гимнастикасы** «Р»-ға тілің келе ме? Қаламқаска «тұр», - деші, Қарындашқа «жүр», - деші. «Қара қарындашты Қаламқас алып тұр», - деші, Ал енді өзің-ақ «Р-р-р-р», - деші. **Математика негіздері** Пішіннің бір формасынан екіншісін қалай жасау керектігі туралы ұғым **«Фигураларды таяқшалардан құрастыру»** Мақсаты: Фигураларды таяқшалардан құрастыруға тапсырма беру арқылы ұқсас заттарды бейнелеуге үйрету.. Шарты: Құрастыру: 1) жалауша , күрек 5 таяқшадан, ал үй 6 таяқшадан; 2)екі бірдей мөлшердегі үшбұрышты 5 таяқшадан; 3)2 бірдей шаршыны 7 таяқшадан; 4) 3 бірдей үшбұрышты 7 таяқшадан; 5) 3 бірдей шаршыны 10 таяқшадан; 6) 9 таяқшадан 4 бірдей үшбұрыш; 7) 5 таяқшадан шаршы және 2 бірдей үшбұрыш; 8) 8 таяқшадан шаршы	төрт бөлікке бөлінгенін, қайсысы теңдей бөлінбегенін анықтату. Қарындаш тапсырмасында геометриялық фигураларды бояу тапсырылады. Бүтінді теңдей төрт бөлікке бөлу үшін алдымен теңдей екіге бөлу керек, оның әр бөлігін тағы да теңдей екіге бөлу керектігін саналы игерту, игерген ұғымдарын қалыптастыру керек. **Қазақ тілі \\ тіл ұстарту** «Абайлап жүр,балакай!» (17 б жаттау) **«АБАЙЛАП ЖҮР, БАЛАҚАЙ!»** Шықсам егер көшеге Бағдаршамға қараймын. Қызыл,сары ,жасылды, Көздерін мен санаймын. Қызыл жанса егерде Қатылма,тұр,бекерге, Сары жанса кезекте, Дайын тұр деп есепте, Жасыл жанса жарқырап, Жүре бергін шапқылап. Үш көзді екен сонымен, Жүру керек шамның көзімен. **Музыка** Мәтінге сәйкес әнді сахналау. Музыка тыңдау: **«Балалығым балғын шағым»** (муз. Е. Ташев, сөзі Т. Қажыбаев). Тыңдаған әннен алған әсерлерін, мазмұны, көңіл күйі туралы сұрау, әңгімелеу (көңілді, ашық-жарқын т.б.) Әннің сипаттары туралы түсінік беру (мұңды, көңілді, салтанатты, ойнақы, қайғылы т.б). (Т, Ж) Дауыс жаттығулары: **«Жоғарыға шығамыз, төмен қарай түсеміз».** Әуенді дауыс ырғағымен қол қимылдары арқылы жоғары, төмен көрсете білу. «Ән» сөзінің аудармасын үш тілде белгілі бір	Темір тұлпар гүрілдеп, Сокасын жүр сүйреп. (трактор) Темір арба жолы-темір жол, Тек қала ішінде жүрер ол (трамвай) **Көркем әдебиет** Сюжетті таңдауда дербестік таныту **«Тігінші. Сән үйі» сюжетті-рөлді ойыны** **Мақсаты:** берілген ойын әрекеттер сюжеттеріне сәйкес балалардың топтарға бөліне білу және аяқталғаннан кейін қайтадан бір ұжымға бірігу білігін қалыптастыру. Тігінші, сәнгер, үлгішінің еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу, олардың ұжымдық еңбегі бір адамның ұжыпты,ынкпен өткен еңбегі екіншісінің жұмысына байланысты екендігі туралы ұғымдарын кеңейту. Ойын барысында өлшеу тәсілдерін қолдану туралы білігін дамыту. Диалогпен сөйлеуін дамыту. **«Жүргізушілер. Гараж. сюжетті рөлді ойыны** **Мақсаты:** Балаларды ойналатын ойынның кезеңдерін алдын ала жоспарлауға, берілген ойынға қажетті заттарды табуға, алуан түрлі алмастырушы-заттарды қолдануға үйрету. Транспортшылардың, автоинспектор қызметкерлерінің еңбектерін құрметтеуге және қызығушылықтарын тәрбиелеуге, олардың еңбек пен «инспектор-жүргізуші», «инспектор-жаяу кісі» өзара қатынасы арасындағы еңбек жағдайларда қала тіршілігіндегі маңызы туралы ұғымдарын бекіту. **Қоршаған ортамен**

	«Затты тап» ойынын ойнайды. Балалар санамақ арқылы топтарға бөлінеді, топтарда талқылап, геометриялық денелерге ұқсайтын заттарды атайды. Әрбір дұрыс жауап үшін фишка алады. Жинақтағы геометриялық денелерді кезек-кезек көрсетіп, қандай заттардың оларға ұқсайтыны (осындай пішінге не) туралы сұрайды. Фишкаларды ең көп жинаған топ жеңімпаз атанады. П\ж\ойын: **«Автокөліктерді – көлікжайға»** Тәрбиеші геометриялық пішіндерді таратады. Балаларға ойын ережелерін атайды. Өздеріңді «көліктерміз» деп ойлаңдар, ал геометриялық пішіндер «көлік нөмерлері», «гараждар» — геометриялық пішіндердің белгілері бар орындықтар. Музыка орындалып тұрғанда «көліктер» топпен жүреді, ал музыка соңында «көліктер» көлікжайға тоқтайды. Көліктің геометриялық пішіні «көлікжайдың» геометриялық пішіні секілді болуы тиіс. Орындықтар орындарымен ауысады. Ойын еркін ойын уақытында қайталанады. **Сөйлеуді дамыту** Зат есімдерді сын есімдермен үйлестіру . **Құр\ө: «Ойлан және анықта!»** Мақсаты: Тілдің грамматикасын дұрыс сақтауын қалыптастыру, сөйлеу іскерліктері мен сөздік қорын байыту. Лимон қышқыл, ал қант...(тәтті) Өзен арықтан терең, ал арық...(сай) Егер үстел орындықтан бөлек болса, онда орындық... (үстелдің аласа) Сен аяғыңмен жүресің, ал затты ұстағанда немен ұстайсың...	гүлдермен «оятуға» бастайды. Кез келген адам сенсорлық сезініп, көтеріліп, бөлек, гүл секілді секіреді. Балалар үшін бұл музыкалық және би ойындары достық қарым-қатынас, өзара қарым -қатынас жасауды үйретеді. **Құрастыру** Дайын құрылыспен бірлесіп ойнау **«Үйдің есігін жабайық»** Ойынның мақсаты: заттарды өлшемі бойынша салыстыруға, жуан және жіңішке заттарды ажыратуға жаттықтыру. Ойлау қабілетін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: үйдің, есіктің суреттері. Ойынның мазмұны: қағаздан қиылған, есігі жоқ үйдің суретін балаларға тарату. Жуан және жіңішке есіктерді үйдің өлшеміне сай келтіріп салуды ұсыну. **«Үй құрылысының ретін көрсет»** Мақсаты: түстерді ажыратуға жаттықтыру; ойлау қабілеттерін, қабылдау, ес, зейін процесстерін дамыту. Құрал-жабдықтары: баланың саны бойынша әртүрлі түсті жолақтар, пішіндер, үй суретінің үлгісі. Мазмұны: Балаларға үйдің суретінің үлгісін көрсету. Балаларға әртүрлі жолақшаларды, пішіндерді таратып беру. Үлгіге қарап осы пішіндерден үйді құрастыруды ұсыну. **С ауат ашу негіздері** Сөйлем құрау **«Кім шаншан сөйлем құрайды?»** дидактикалық ойыны. Шарты: педагог балаларға заттардың атын айтады, балалар аталған	және 4 үшбұрыш **«Пішіндерге ұқсас ағаштар»** Тақтада геометриялық фигуралардан бейнеленген ағаштар суреті ілінген, педагогтің үстелінде көлемді фигуралардан гимараттар салынған. Геометриялық пішіндер елінде ағаштар да ерекше пішінге не. – Ағаштардың суреттеріне қараңдар. Қандай геометриялық пішіндерді көріп тұрсыңдар? **Дене шынықтыру** **Біртұтас тәрбие: Талап қозғалысы: физикалық белсенділігін арттыру.** Спорттық жаттығулар -Қолды тізеге қойып отырып-тұру; аяқтың ұшымен ұсақ заттарды жылжыту «Ержүректілікке жаттықтыру» **«Бұлтқа қол жеткізу»** Гимнастикалық қабырғада қол мен аяқ қозғалыстарын үйлестіріп өрмелеуге жаттықтыруды жалғастыру. Тапсырмаларды бұлжытпай орындап, өздерін ержүрек екендіктерін көрсетуге тырысады. **«Қатып қал!»** ойын жаттығуы. Шашырап жүру, жүгіру. Топтарға бөлініп, негізгі қимыл қозғалыстарды орындайды. Нөмірлері бойынша топ болып сапқа тұрады. 30 см бөлік заттар арқылы кезекпен секіруге үйретуді жалғастыру. Нұсқау – екі аяқпен шырақ серпіліп, қолды алға шығарады. Заттардың жанында екі тізбекке тұрады. Топтарға ат қояды. Поролон текшелерден	әуенмен әндете қайталату: Ән мәтінінде не туралы айтылады? Бірнеше топтарға бөлініп, ән ырғағын шапалақтап, әрі қарай бубен ырғағымен көрсетуді ұсыну. Ырғақты дәл көрсете білуге үйрету. **Сөйлеуді дамыту** Түбірлес сөздер Дидактикалық ойын **«Көңілді доп»** Мақсаты: Балалардың ойлау қабілеттерін, сөйлеу мәдениетін одан ары қарай жетілдіру. Сөзден байланыстырып сөйлем құрастыруға үйрету. Шарты: Тәрбиеші допты лақтырады, допты ұстап алған бала маманның іс-әрекетін айтады Дәрі-дәрігер-дәріхана.... Ас-аспаз-аспазшы.. Шаш-шаштараз-шаштаразшы- Тік-тігінші- тігеді.... Оқу-оқушы-оқулық... **«Суретті жұмбақтар»** **Мақсаты:** логикалық ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту. **Шарты:** логопед қорапқан неше түрлі суреттері бар карточкаларды бір-бірден алып шығып, суреттегі бейнені сөзбен сипаттап жасауды ұсынады. Бастауышы суретті карточканы алып, балаларға көрсетпей, оңдағы бейнені, затты сипаттап, суреттейді. Балалар түрлі жауаптар айтып, не бейнеленгенін тауып алу керек. Дұрыс жауапты айтқан бала ойынды жалғастырады. **Тіл жаттығулары:** Ла – ла – ла Айдос жақсы бала. Ыз – ыз – ыз Анар бестік қыз. Ға – ға – ға	**таныстыру** Табиғат құбылыстары **«Табиғат құбылыстарын ажыратып олардың қасиеттерін ата»** Мақсаты: Қасиетіне қарай: қар мен жаңбырды ажырата білу,табиғат құбылыст ары жөніндегі білімдерін бекіту,қатты,жұмсақ ,ерілді,бұта айналады **Ойын барысы:** Балаларға қар мен жаңбырдың суреттерін көрсетіп,олардың бі р-бірінен ажыратып айту тапсырылады. Білімдерін анықтау барысында табиғат құбылыстардың қасиеттерін айтып берулері керек. Ойын : **«Құм,тас,су»** .Құм дегенде әр жерде шашыраңқы болып отыра қалу. Тас дегенде өз қолымен мүсін жасап қатып қалу. Су дегенде толқын жасап қозғалу. **«Күн, су, ауа, гүл, адам айтысы»** **Күн** -Мен шуақты күнмін! Мен бөріне жылуымды, нұрымды, беремін. Егер мен болмасам табиғатта болмас еді. Сондықтан табиғатқа көрік беріп тұрған менмін! **Су** Мен мөп - мөлдір, тап - таза, сынғырлаған сумын. Мен болмасам осындай сұлу табиғат болар ма еді? Табиғатқа көрік беріп тұрған менмін **Гүл**-Мен әсем гүлмін! Егер мен болмасам жер үсті жайнайтын ба еді? Менің арқамда табиғат әсем болып тұр. Табиғатқа көрік беріп тұрған мен ғана. **Ауа-** Мен таза ауамын! Табиғаттағы барлығы мен арқылы демалады Егер мен болмасам ешкім тіршілік ете алмас еді. Табиғатқа ең керекті менмін. **Адам-**

	(қолыңмен) Егер Самал Айманнан кіші болса, ал Айман Самалдан үлкен.. **«Заттарды дұрыс ата!»** Мақсаты: Заттың сапасын сипап байқату арқылы ажырата білу және оларды тегіс, кедір – бұдір, жұмсақ, қатты, қою, сұйық, ауыр, жеңіл деп дұрыс атай білуді дамыту. Ойынның барысы. Әр түрлі жемістер немесе көкөністер суреттері және мұздждар салынған ыдыстан бір бала осы заттардың бірін алады. Алған затының атын атап, оны жан-жақты сипаттайды. Баланың көзін байлап, қоржыннан кез келген затты алғызуға болады. Бала оны сипалап, не екенін ажыратады да атын айтып, сипаттайды, атын айтады. **Қазақ тілі** Қоршаған ортаға баланың қарым-қатынасы **«Жыл мезгілдері»** Мақсаты:Балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс,көктем,жаз,күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау,ынтымелету.. . Ойын барысы:Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады,әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады. (мысалы:қыс мезгіліне қар,шырша,аққала т.б. **« Қайсысы қайда және қалай тіршілік етеді?»** Мақсаты:жануарларды ұқсас белгілеріне қарай табу,олардың мекенжайын анықтау. Сөздік қорын молайту. Ойын барысы:әр түрлі жануарлар,құстарды көрсетіп,олардың қайда өмір сүретінін сұралады. Оларды немен қоректенетінін айтқызады.	сөзді қатыстырып, сөйлем құрастырады. Ойын соңында шашпаң әрі көп сөйлем құрастырған бала жеңімпаз атанады. **«Топтастыр және сөйлем құра!»** - Мақсаты: айтылған сөздерді топтастырып және сөйлем құрауға баулу. Шарты: -шана, суық, тайғақ, қар, аққала, боран - неге байланысты? - Ауа - райы, қыс мезгілі. -Мектеп, аурухана, байланыс бөлімшесі, мұражай, мәдениет үйі. – Ғимараттар - Кітап, дәптер, қалам, өшіргіш, сурет дәптер, сызғыш. -Оқу құралдары. -Алма, алмұрт, шие, банан, өрік, мандарин. -Жемістер. Ойын **« Затты пайдаланып сөйлем құра»** Мақсаты: сөздік қорын байыту,суретті дұрыс атау. Шарты: Салынған суреттер бойынша сөйлем құрату. (ауызша) Геометриялық пішіндердің артында суреттер жасырынған. Сол суреттерге сөйлем құраку керек.	секіріп, құрсауды айналып өтіп, таяқшаны келесі балаға алып келіп, өзі тізбектің соңына тұрады. **Сауат ашу негіздері** Сөйлемді ауызша талдау **«Сөйлемді аяқта»** дидактикалық жаттығуы – Мен сендерге сөйлемнің басын айтамын,сендер жалғастырасыңдар. Мысалы: аққаланы ....жасаймыз; ...бала, банан-... бан...тық, асқа...бақ, сә...біз, домбы...ра, қам...шы, балмұз...дақ, аялда...ма, дәріха...на, емха...на, балабақ...ша, бағдар...шам, **«Бір буыннан басталатын бірнеше сөз»** дидактикалық ойыны Тәрбиеші балаларды екі топқа бөледі. Педагог бір буынды айтады, балалар жалғастырып, келесі буынды табады. Бір буыннан бірнеше сөз құрауға жарысады. Сөз айтқан балаларға жұлдызшы беріліп отырады. Қай топ бір буыннан ең көп сөз айтады екен. Мысалы: (те-) те- (теш) , те-(рек), те-(мір), те-(тік), көр-(пе), (ор-) ор- (та), ор-(ман), о-(рақ), (өр-) өр- (мек), өр-(кеш), өр-(ле), өр-(мекші), өр(т), (да-) да(мыл-да), да(был),	Атқа тақты таға. Ға – ға – ға Болсын таза жаға. Ға – ға – ға Болсын аман ағa. Ға – ға – ға Бүгінгі ай доға. Ра – ра – ра Айжан шашыңды тара. Ра – ра – ра Гүлге қонды ара. Ра – ра – ра Қозыға қара. Ра – ра – ра Жан – жағына қара. Та – та – та Ата, берші бата. Та – та – та Анам әкелді мата Ос – ос – ос Құстар бізге дос. Ос – ос – ос Екіге екіні қос. Үз – үз – үз Суда еркін жүз. Үз – үз – үз Алтын, сары күз. Із – із –із Жеңіп шықтық біз. Із – із – із Апа, берші біз.	Мен дүниедегі ең күшті, ақылды адаммын. Менен асқан ешкім жоқ бұл жалғанда. Сондықтан да бұл өмірдің иесі де, киесі де менмін. - Дұрыс айтасыңдар! Күн болмаса жарық жылуды қайдан аламыз. Су болмаса өсімдіктерді, қалай суарамыз Ауа болмаса қалай тыныс аламыз Гүл болмаса табиғатымыз әдемі болмайды Сендердің барлықтарың, маған керексіңдер **Дене шынықтыру** Өз бетінше мұзды жолмен сырғанау **Далада заттарсыз орындалатын ЖДЖ:** а) **«Жылынып жатырмыз»** жаттығуы:ені аяқты сәл алшақтау қойып, қолды екі жаққа созу. Қолды шынақтан бүгіп, бір уақытта қолмен сол иықты,сол қолмен оң иықты құшақтап: «Ох»деп айту. Қолды екі жаққа созу. 2-3 қайталаудан кейін қолды төмен түсіру ә)**«Қарлы боран»** жаттығуы: аяқ иық деңгейінде қойып, қолды артқа ұстап тұру. Төмен иіліп, қолды сол өкшеге тигізу.Жаттығуды орындау барысында «у-у-у» деген дыбыс шығару, бастапқы қалыпқа оралу. **«Конькю»** ойыны. Шарты: Ойынға қатысушылар белгіленген межеден кезекпен шайбыны воротаға дәлдеп салады. Қай топ көп шайбыны салса сол топ жеңіске жетеді. **«Шаңғымен жарыс»** **Шарты** : Балаларға қолдарына сиқырлы таяқшаны алып аяқтарына шаңғы киіп екі топқа

	Балалардың сөздік қорына жаңа сөздер енгізу үшін тапсырманы түрлендіруге болады. Олар туралы білетін тақпақтарын сұрайды.				бөлініп ойнайды. Екі топта жеңімпаз болып ойынды аяқтайды. Балалар қызықты ойнайды. **2. «Шанамен жарыс»** Екі топқа бөлініп шанамен жарысады.Ұлдар қыздарды шанаға отырғызып сүйрейді.Кім мәреге барып келсе кезекпен келесі балаға береді. **Біртұтас тәрбие: Талап қоюшылығы; физикалық белсенділікті арттыру: командалық жұмысқа тарту.**
Серуенге дайындық	Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау	Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру.	Шамасы келетін еңбек тапсырмаларын орындауға бағыт беру.	Түрлі балалар әрекеттеріне қажетті құралдарды дайындауға баулу.	Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру
Серуен	Аяқ киімінің табанын карға басу ізімен күнбейнесін салуды үйрету (сурет салу) **«Кім тез жинайды»** ойыны арқылы кар түйіршіктерінің жасау. (математика негіздері) Қимылды ойын: **«Кім жылдам»**	Қыстайтын құстарға жем беру. Айналадағы табиғатты бақылап, сипаттау. Ауа райындағы ерекшеліктерді байқату. (қоршаған ортамен танысу) Балалардың жақсы көретінін әнін айтқызу, би билету.(музыка) Қимылды ойын **«Жалауға қарай жүгір»**	**Аула сыпырушыға** көмектесу. Берілген тапсырмаларын ұқыпт орындаудыүйрету. (қоршаған ортамен танысу) Өздерімен алып шыққан ойыншықтарға зерттеу жүргізу. Тең ұғымын екі тәсілмен саны бойынша кем топқа бір затты қосу немесе артық топтан алып тастау арқылы үйретіп,қалыптастыру.	**Ауа райын** бақылау, табиғат құбылыстарын,өлі және тірі табиғат нысандарын тану дағдысын жетілдіру. (қоршаған ортамен танысу) Қарда табиғи құбылыстарды бейнелету (сурет салу) Еркін ойындар	Қимыл-қозғалыс ойындары. **"Аюкала ойыны"**. (дене шынықтыру) Мақсаты:. Заттарды лақтыру дағдыларын бекіту. Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар: қозғалыстарды дамыту. Мақсаты:. Кар лақтыруды үйрету.
Балалармен жеке жұмыс	**Жеке жұмыс:** Достарымен карым –қатынас жасауды бекіту, топпен жұмыс жасауды үйрету. (Бекеұлтан,Равна)	**Жеке жұмыс:** Қайшымен күрделі пішіндерді кесіп алуды, оңай мүсіндеуді үйрету. (Ерәлім,Сержан)	**Жеке жұмыс:** Нүктелі сызықтарды сызықпен қоса отырып, толық пішін бейнесін шығаруды үйрету. (Ерәлім,Ибрахим)	**Жеке жұмыс:** Жапсыру жұмыстарында қауіпсіздік ережесіне сүйене отырып, шығармашылықпен шұғылдануға баулу. (Мүсілім, Томирис)	Жыл мезгілдері, ай, апта күндерін ажыратуды үйрету. **(топтық жұмыс)**
Балалардың үйге қайтуы	Ата-анамен әңгіме: -Баланың уақытылы ұйықтауға жатуын қадағалаңыз.	Кеңес: - Компьютерлік ойында ойнауды бала күнінде 20 минуттан асырмауы тиіс.	Тапсырма: «Менің отбасым» Өз отбасын гуа бейнесімен суреттеп салып әкелу.(балаға көмек көрсету)	Кеңес: Баламен дұрыс тіл табысуға, сөйлеу мәдениетін үнемі қолдауға ой салу. Жанұядағы ана мен бала арасындағы карым-катынасты нығайту.	Кеңес: Бала тәрбиелеудегі ұлттық құндылықтардың маңызын ұғындыруға, көбірек ұлттық тұрғыда тәрбие беруге шақыру.